

Miljøverndepartementet
Pb 8013 Dep
0030 Oslo

Jnr. 176666

Oslo 15. november 2007

Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka)

NIF viser til Deres ref.: 200603436-/GH, høringsbrev om utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende områder (Marka) som departementet sendte ut 26. juni 2007.

NIF har involvert aktuelle særforbund i forbindelse med høringen og uttalelsen fra NIF følger vedlagt.

Hilsen

Tove Paule
Idrettspresident

Inge Andersen
Generalsekretær

Vedlegg: Høringsuttalelse

Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka) – høringsuttalelse fra Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité.

Prosess

Utkast til ny lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner er av meget stor betydning for idretten både i et nasjonalt, regionalt og lokalt perspektiv.

NIF har derfor involvert følgende særforbund i arbeidet med uttalelsen: Norges Skiforbund, Norges Golfforbund, Norges Cycleforbund, Norges Friidrettsforbund, Norges Hundkjørerforbund, Norges Skiskytterforbund, Norges Padleforbund, Norges Skytterforbund, Norges Rytterforbund, Norges Orienteringsforbund og Norges Motorsportforbund.

NIF er kjent med at Oslo Idrettskrets har vært spesielt involvert i arbeidet med nytt lovutkast og NIF ser positivt på dette. NIF er kjent med at Oslo Idrettskrets har avgitt egen høring, og at de har involvert de aktuelle idrettskretser med grenser opp til Marka.

NIF er også kjent med at Norges Skiforbund er invitert til å gi en egen uttalelse.

Marka trenger idretten – idretten trenger Marka!

Marka er en av de viktigste idretts- og friluftsområder i landet! Det er få geografiske områder i Norge som brukes så mye og har en så stor kultur, miljø – og helsepolitisk betydning. Idretten har historisk sett vært en av de viktigste brukere og forsvarere av Marka og dens muligheter og mangfold. Å sikre at Marka brukes er derfor god kultur-, miljø-, helsepolitikk.

At Marka brukes er også en forutsetning for at markagrensen opprettholdes på lang sikt. Det er rimelig å anta at jo flere mennesker som kan nyte godt av de opplevelsene Marka gir, desto flere er det som vil forsvare Marka og dens unike mangfold og muligheter.

I de fem fylkene som omgir Marka er det i dag ca. 4000 idrettslag (inkludert bedriftsidrettslag) som organiserer omtrent halvparten av NIFs 1.4 mill. medlemmer totalt. En stor del av idrettslagene og medlemmene har et aktivt forhold til Marka.

Idretten trenger utviklingsmuligheter for å nå sitt formål.

Idrettens formål om "Idrett for alle" er en stor utfordring, særlig i de store byene og tettbebygde strøk. Det må derfor tilrettelegges for at idretten får gode utviklingsmuligheter i disse områdene og at det sikres arealer for fremtidige generasjoner.

Osloområdet vil oppleve et sterkt økende press på innflytning og bosetting i årene fremover og behovet for et bredere og bedre aktivitetstilbud vil øke. Dette vil bidra til økt press på de knappe arealer som allerede finns i Osloområdet og også legge press på bruk av de få store grøntarealer som finns.

Randsonene eller markagrensen er derfor en viktig arealreserve for idretten, fordi det er her et utviklingspotensial og aktuelle byggesoner vil ligge. Dette gjelder både i forhold til nye idretter og den løpende utvikling av de eksisterende.

Det er derfor helt avgjørende at en eventuell lov ikke begrenser de naturlige muligheter og det potensial idretten har for vekst og utvikling i fremtiden, særlig i randsonen.

Kommentarer til de ulike paregrafene

§ 1 Formål:

Sitat: "Formålet med loven er å bevare et rikt og variert landskap, natur- og kulturmiljø i Marka og sikre områdets spesielle verdi for friluftsliv, naturopplevelse og idrett. Det skal samtidig tas hensyn til bærekraftig bruk til andre formål."

Det er positivt og viktig at idretten er nevnt spesielt i formålet, noe som understreker idrettens plass i Marka. Egenverdien av idrett og fysiske aktivitet anses for å være en stadig viktigere faktor for å fremme god livskvalitet og helse.

Idretten ser det som viktig at bærekraftig bruk tas hensyn til og NIF vil understreke at bruken av idrett og fysiske aktivitet i marka er en positiv faktor for å sikre det biologiske mangfold i Marka.

Det er derfor avgjørende at det offentlige legger forholdene til rette for at denne egenverdien kan styrkes og utvikles

Når det gjelder den forklarende teksten til formålet:

"Osломarka blir brukt aktivt av forskjellige former for idrett, uorganisert og organisert. Idrettsaktiviteter som naturlig hører hjemme i marka skal fortsatt sikres bruk innenfor rammene av bærekraftig flerbruk. Nye idrettsformer som det er aktuelt å etablere i marka bør vurderes opp mot konsekvensene for annen idrett og friluftsliv".

ønsker NIF å ha en videre begrepsforklaring enn den som er lagt i definisjonen. Formålet må kunne forklares ut fra andre begreper enn bare "idretter som hører naturlig hjemme i Marka", "de tradisjonelle markaidrettene" eller "markabaserte idretter".

Disse formuleringene virker begrensende ift. NIFs visjon om "Idrett for alle" og kravet til NIF som en åpen, mangfoldig og inkluderende organisasjon. Det beste for idretten og for Marka er at det sikres variert bruk og god flerbruk, både mellom ulike idretter og i forholdet til rettighetshavere og andre brukere.

§ 2 Geografisk avgrensing:

NIF støtter forslaget fra Departementet i paragraf 2, om at den nærmere avgrensningen av de områder der loven skal gjelde, skal foretas ved vedtak som treffes av Kongen, dvs. som forskrift med hjemmel i loven.

Når det gjelder fastleggingen av den endelige markagrensen i de enkelte kommuner er det viktig at idretten blir godt involvert gjennom Idrettsrådene. Det bør derfor legges føringer på kommunene slik at idrettsrådene blir involvert i dette arbeidet.

§ 4 Forbud mot bygge- og anleggstiltak, planlegging mv.:

Departementets utdyping av ulike idretter som ikke kan drives i Marka er etter NIFs mening uheldig.

I paragraf 4 foreslår Departementet at Marka skal være et landbruks-, natur- og friområde (LNF-område). I tekstdelen til lovutkastet heter det i 4.2.1. Byggeforbudet, omdisponering av områder, første avsnitt:

Lovutkastet hviler på at Marka skal anses som et landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område) og at arealbruk i strid med dette formålet er forbudt. Loven viser her til rettsvirkningen av § 20-6 i plan- og bygningsloven, noe som medfører at det bare er tiltak knyttet til landbruk, natur og friluftsliv som er tillatt i Marka. Dette innebærer at loven stenger for bygging til de fleste formål, herunder også tiltak som for øvrig har sammenheng med aktiviteter i natur- og friluftsområder som for eksempel kennel, hestesenter, rideanlegg, alpinanlegg, golfbane, campingplass, friområde, modellflyplass. Med unntak for idrettsanlegg og stier og løyper som kan tillates etter nærmere kriterier, kan slike tiltak bare tillates ved dispensasjon.

NIF kan ikke godta at eksisterende anlegg som skytebaner, rideanlegg, alpinanlegg, golfanlegg med mer i utgangspunktet skal være forbudt i Marka. Vi mener at dette er i strid med lovens formål. Vi minner i den forbindelse om at flere av idrettens anlegg bl.a. i Sørkedalen og Løvenskjoldbanen i Bærum ligger innenfor markagrensen. Det er helt avgjørende at slike anlegg gis mulighet til å utvikle seg, også for å ivareta andre formål enn bare det idrettslige (eks. forebygge støy).

§5 Idrettsanlegg:

I tekstdelen til lovutkastet 4.2.1., tredje avsnitt heter det:

Regjeringen foreslår i lovutkastet at idrettsanlegg i utgangspunktet bør etableres utenfor Marka i tråd med det generelle byggeforbudet som foreslås, men ettersom idrett er en del av formålet med loven foreslås det særskilte retningslinjer om etablering og utvidelse av idrettsanlegg. Disse reglene gjelder både for mindre lokale idrettsanlegg og større regionale eller nasjonale anlegg. Etter Regjeringens forslag kreves det tillatelse etter markaloven og reguleringsplan etter plan- og bygningsloven for etablering eller utvidelse av idrettsanlegg.

Selve paragrafen lyder:

§ 5 Idrettsanlegg

Etablering eller utvidelse av idrettsanlegg krever tillatelse etter loven her og reguleringsplan etter plan- og bygningsloven Kap VII. Idrettsanlegg skal i minst mulig grad etableres i Marka. I Marka kan det bare etableres idrettsanlegg som fremmer formålet med loven, og som ikke medfører støy utover anleggets nærområde. I vurderingen skal det legges vekt på det regionale eller nasjonale behovet for anlegget. Idrettsanlegg skal i størst mulig grad samlokaliseres og plasseres så nært bebyggelsen som mulig, men slik at det samtidig legges vekt på befolkningens behov for grønne omgivelser og turområder.

Ved søknad om konsesjon til uttak av vann til snøproduksjon til alpinanlegg m.v etter vannressursloven, skal fylkesmannen gi uttalelse til vassdragsmyndigheten med utgangspunkt i denne lovens formål. I vurderingen skal det legges vekt på å unngå negative virkninger for friluftslivet.

I lovforklaringen til paragrafen skriver departementet i 1. avsnitt:

Idretten står i en særstilling av aktivitetene i Marka da den kan kreve stor grad av tilrettelegging. Første ledd første punktum sier at etablering eller utvidelse av eksisterende idrettsanlegg krever tillatelse etter markaloven og reguleringsplan etter plan- og bygningsloven. Det mest hensiktsmessige er at det skjer parallell behandling etter markaloven og plan- og bygningsloven der forholdet til markaloven avklares først. Idrettsanlegg [skal i] minst mulig

grad etableres i Marka. Bestemmelsen gir dermed uttrykk for at marka skal være et sted der det foregår utmarksbaserte aktiviteter. Innendørs idretter må derfor legges/foregå utenfor marka.

Etter NIFs mening og erfaringer har Marka plass nok til både idrett og friluftsliv. Friluftsliv og idrett glir ofte over i hverandre, enten det er tale om bruk av terreng, stier, skogsbilveier, vanlige løyper, såkalte konkurranseløyper eller lysløyper. Bruk av idrettsanlegg som alpinbakker, hoppbakker, klatrefelt, akebakker, skiskytteranlegg har også med friluftsliv å gjøre. Først når det er tale om konkurransevirkosomhet, befinner man seg definitivt på idrettssiden. Derfor er et skille mellom idrett og friluftsliv etter vårt skjønn kunstig. Idretten i Marka er i de fleste sammenhenger også friluftsliv.

Sett i forhold til Markas størrelse legger idrettsanleggene beslag på svært begrensede arealer. Av naturlige grunner (tilgjengelighet) er de i hovedsak lagt til randsonen. Men selv ikke i de mest anleggstette områder (f.eks. Holmenkollen/Tryvannshøgda) hindrer anleggene eksistensen og opprettholdelsen av de såkalte "hundremeterskoger" i rikelig monn.

Anleggsutbyggingen truer således på ingen måte med å ta overhånd. Bortsett fra de føringer som ligger i formålparagrafen, ser derfor ikke NIF noen gode grunner til å underlegge idretten særskilte regler utover vanlige reguleringsbestemmelser/plan- og bygningsloven.

I forslaget til paragraf 5 fastslås at det ikke kan anlegges idrettsanlegg som medfører støy utover anleggets nærområde. Hva dette innebærer er ikke nærmere definert. Hva med f.eks. skiskyting, trailanlegg og høytaleranlegg i forbindelse med arrangement? NIF mener dette må klargjøres i forhold til idrettslig aktivitet.

NIF minner også om at det innen markagrensen finnes en del lokalsamfunn som er av en slik størrelse at de har legitime krav på andre idrettsanlegg enn dem man vanligvis finner i Marka. Dette forholdet må ivaretas i den endelige lovteksten.

Bestemmelsene om Marka som LNF-område og utkastet til lovparagraf om idrettsanlegg skaper usikkerhet m.h.t. idrettens fremtidige plass i Marka. Når det gjelder LNF- bestemmelsene, kan NIF ikke godta at f. eks. skytter-, alpin-, golf-, og rideanlegg ikke vil bli tillatt med hjemmel i loven. Når det gjelder bestemmelsene om idrettsanlegg, synes det å være et motsetningsforhold mellom lovens formålparagraf og det som fremstår som et hovedanliggende i paragrafen, at idrettsanlegg i minst mulig grad skal etableres i Marka.

NIF ønsker at idrettsaktivitetene i Marka (med unntak for lokalsamfunn innen markagrensen) konsentrerer seg om idrettsformer som trenger markaterrenget av topografiske og arealmessige årsaker. NIF støtter med andre ord at innendørsidretter normalt ikke hører hjemme i Marka. Men i flere idretter vil innendørsanlegg ha direkte fysisk tilknytning til eksisterende utendørs arenaer. Det er vanskelig å se at utbygging av slike innendørsanlegg kan ha en negativ effekt på formålet med loven under forutsetning av at de holdes innenfor de arealer som er avsatt til idrettsanlegget.

NIF vil også minne om at O-kart er idrettsanlegg. Det må være et unntak for O-kart når det gjelder å følge kravet om reguleringsplan etter plan- og bygningsloven.

NIF støtter for øvrig kravet om bedre samlokalisering av idrettsanleggene.

§ 6 Tilrettelegging for ferdsel, stier og løyper, inngrepstillatelse mv.:

Det er avgjørende at det ikke legges for sterke restriksjoner på utvikling av stier og løyper i Marka og i "inngangsportene" til Marka. Behovet for godt tilrettelagte ferdselsårer er helt avgjørende for å sikre god og allsidig bruk ikke minst for grupper med spesielle behov for

tilrettelegging. Slike stier og løyper vil i stor grad sikre allmennheten adgang til de store naturområdene som ligger innenfor markagrensen.

Å asfaltere "ferdselsårer" vil kunne være formålstjenlig for å legge til rette for funksjonshemmede og også avlaste eksisterende ferdssårer for eks. rulleski.

Det er derfor viktig at kravet til reguleringsplaner iht. plan- og bygningsloven ikke legger for sterke bånd på slike ferdssårer.

§ 8 Motorferdsel:

Sitat: "Det foreslås et generelt forbud mot motorferdsel i utmark og vassdrag, men da slik at motorferdsel til nærmere angitte nytteformål er tillatt. For eksempel er nødvendig motorferdsel for fastboende tillatt samt nødvendig motorferdsel i forbindelse med anlegg og vedlikehold av løyper og gjennomføring av idrettsarrangementer.

Det er viktig for NIF å understreke at idrettens behov for motorisert ferdsel i forbindelse med bygging og drift, samt bruk av idrettsanlegg må være ivarettatt. Ved arrangement må det være tillatt å kjøre utstyr til arena, drikkeposter, toaletter, TV-utstyr til sendinger med mer.

Det bør stå klart som bokstavgangspunkt at nødvendig transport til drift av idrettsanlegg og avvikling av idrettsarrangement er tillatt.

Dette forholdet er imidlertid uteglemt i utkastet til paragraf 8 - Motorferdsel og i lovforklaringen. og NIF ber departementet legge til dette.

§ 15 Rådet for markasaker (Markarådet):

I utkastets tekstdel 4.2.4. Forvaltning, 2. avsnitt heter det:

"Regjeringen tar også til orde for å opprette et markaråd som skal ha en viktig rolle i forvaltningen av området. Rådet skal kunne gi uttalelser til klagesaker etter markaloven og ta opp saker og forslag som kan fremme formålet med loven."

NIF støtter dette forslaget under forutsetning av at idretten får en bred representasjon som reflekterer de "parter" som formålet er ment å omfatte. Dette er helt avgjørende dersom formålet med evt. lov skal kunne etterleves.

Dm 176666-v1/af